

čo so povzročili najbrž brezposelni pote-puhi, ki prenočujejo po škednjih.

Velik kozolec zgorel na sredini. V Šmartnem pri Litiži je imel Pavel Knaflič, tovarnar usnja, za tovarno velik kozolec trojnik. Iz maščevanja mu je v noči neki nepridiprav polil srednji del kozolca, v katerem je bilo seno, s petrolejem in je v noči zažgal. Na pomoč pribrzel gasilci so ogenj omejili in je zgorel samo srednji del. Škoda znaša 30.000 Din.

Nočni požar je uničil v Št. Vidu pri Ljubljani obsežno gospodarsko poslopje g. Francu Struklju, po domače pri Hruški v Gunceljah.

Po nesreči se ustrelil. V Trobendolu v župniji Sv. Rupert nad Laškimi se je pripetila zadnje dni nesreča, koje smrtna žrtev je postal 38 letni brezposelni Ivan Dojar. Kakor so pokazale okoliščine po nesreči, je moral imeti Dojar v slami skrito nabito lovsko puško. Najbrž je potegnil orožje iz slame za cevi in je na ta način sprožil petelina. Naboj je nepredvidneža zadal v trebuh in ga tako razmesaril, da je bil koj mrtev. Smrtno ponesrečeni je bil rojen v Št. Janžu pri Dravogradu in pristojen v Pameče pri Slovenjgradcu.

Z lestve omahnil in se ubil. Na Bricljev hlev v Štepanji vasi pri Ljubljani je hotel Janez Žitnik, brezposelni samski delavec. Na stopnicah je revež omahnil, padel in obležal mrtev.

Zadeta od kapi pri zvonjenju smrtne ure. Zadeta od kapi se je zgrudila mrtva pri zvonjenju smrtne ure pri podružni cerkvi-ci Rozalija Upljeva, po domače Kobilarica, mežnarjeva vdova v Kresnicah v Zaslavju pri Ljubljani.

Zračna nesreča zahtevala 11 smrtnih žrtev. Veliko potniško letalo z osmimi potniki in tremi moži posadke je strmo-glavilo pri poletu v S. Francisko v Združenih ameriških državah v zaliv pri San Francisku in se je pogreznilo v morje. Nesreča se je zgodila 11. februarja. Več policijskih čolnov je iskalo aeroplan celo noč v svitu žarometov, da bi rešilo ponesrečence, a je bil ves trud zastoj. Po-

drobnosti o veliki zračni nesreči še niso dognane. Malo pred padcem je prosilo le-talo brezžičnim potom, naj mu dajo sig-nale za pristanek. Pilot je parkrat pono-vil to prošnjo radio-telegrafičnim potom, čeravno je moral videti signalne luči na letališču. Naenkrat je zavil aparat v južno-zapadno smer in koj nato so čuli opazovalci glasen plusk v morje kaka 2 km od obale. Kmalu nato so že švig-nili plameni iz potapljačnega se letala, kar znači, da je prišlo do padca v morje radi napake v motorjih.

Zamenjam dobro vino za rezan les, vinogradno kolje in suha bukova drva. Gnilšek, Maribor, Razlagova 25.

Razne novice.

Iz Slovenske Straže v Mariboru se po-roča, da posluje njena pisarna v pondelj-kih od 9. do 11. ure in v četrčkih od 11. do 12. ure dopoldne, ostale dneve pa od 4. do 5. ure popoldne (razen sobote).

Podružnica ZAKŠ v Mariboru vabi vse absolvente kmetijskih in absolventke kmetijsko-gospodinskih šol bivše Štajerske na zborovanje, ki se bo vršilo v nedeljo dne 7. marca t. l. v Mariboru. Na tem zborovanju se bomo pogovo-rili o potrebi ustanovitve širše podružnice ZAKŠ za ozemlje bivše Štajerske, o kmetijskih zbornicah, o vprašanju zaposlitve absolventov pri občinskih in pri kmetijsko-nadaljevalnih tečajih. Razpravljali bomo tudi o uradniškem po-ložaju absolventov kmetijskih šol. Zborovanje je za vse absolvente in absolventke zelo važno, zato se ga vsi udeležite!

Nenavadna surovina je tisti liberalni »inteligent«, ki v »Kmetiskem listu« prodaje svoje »duhovitosti«. V zadnji številki razkazuje takele cvetke svojega besed-nega zaklada: Koštrun je klical v nekem podstrešju skozi luknjo na pomoč sv. Ur-ha in nazadnje še samega črnega hudiča. Janezu Vodopivcu naj se, kadar kozla, podloži skleda, da se spozna neznosni smrad njegovega pretrganega želodca. Pri tem naj dotičnik pazi, da ga pri koz-

lanju po obrazu ne pošprica, ker je potem v nevarnosti tudi on, da bodo sami dihur-ji pred njim bežali! Naj nam čitatelji oprostijo, da smo te ostudne grdobije po-natisnili iz »Kmetiskega lista«. Storili smo to, da pokažemo srčno kulturo liberalnih kmetijcev, katera je vir rastoče surovosti med gotovim delom slovenske mladine.

Kaj bo z obrtniki? Naš pristaš piše: Pereče vprašanje je vprašanje podežel-skih obrtnikov, obenem malih posestnikov s par orali zemlje. Živimo od našega kme-ta in vživamo grenak kruh v težki konkuren-ci z industrijo. Imamo veliko stroškov, davčin in raznih dajatev. Rubež hodijo mesec za mescem. Gledamo, kako propada obrt in posest. Nevarnost nam preti, da postanemo žrtev nenasitnega ka-pitalizma, ki nas upropašča gmotno in duševno. Smo torej potrebni pomoči; zato prosimo merodajne činitelje, da obračajo svojo pažnjo tudi našemu stanju, ki trpi pod težo dolgov.

Vi barvate obleke? Barva za barvanje oblek se najkomodneje dobi ali iz krep-papirja ali iz svilenega papirja. Treba je samo paziti, da kak košček papirja v te-kočini ne ostane. Barva na teh papirjih namreč leži na papirju in če imate zelo dobre oči, pretrgajte svilen papir, boste ugotovili v sredini belino. Ta papir se namreč samo namoči v barvo in zato tudi na dežju ta barva takoj steče z vodo s papirja. Za razne obleke si tako lahko doma omislite barvo, ker je to najfinejša barva in kemično ne toliko škodljiva. Si-ker pa vam svetujemo, da napravite naj-preje z enim komadom poizkus. Imeli bo-ste tako iz starih oblek nove!

Čirilova knjižarna priporoča postne pridige: Berghoff: Christus unser Leben und Vorbild, Zyklus und Fastenpredigten für unsere Zeit, kart. Din 40.--. — P. Andreas Hamerle: Herodes und sein Nachtrab, sechs Fastenpredigten und eine Karfreitagspredigt, broš. Din 17.--. — P. Bernhard Ernst Krahl: Das Hochheilige Kreuzesopfer und seine Erneuerung. Sechs Fastenpredigten und eine Karfreitagspredigt, broš. Din 14.--. — Brors: Leiden und Beten, Fastenbe-trachtungen, broš. Din 18.20. — Brors: Leiden und Beten, Das Gebet des Herrn, broš. Din 17.--.

Najkrajša vojna

Ob začetku petega meseca španske držav-ljanske vojne so se spomnili angleški listi na to, da je najkrajša dosedanja vojna bila pred 40 leti. V avgustu 1896 je sultan sansibar-ski napovedal angleške-mu kralju vojno. Nato je angleška križarka, ki se je mudila v bližini San-sibarja, nemudoma začela streljati na sultanovo palačo in je vrhu tega potopila edino sansibar-sko vojno ladjo. Točno 37 minut po vojni napo-vedil je sultan pobegniti iz palače in nad njo se je pojavila bela zastava. Tako kratke vojne ni bi-lo nikoli.

Povprečna brzina avto-mobila

je znašala krog 1. 1890 25 km na uro. Leta 1900 so se že ponašali z naj-

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

»Zdaj pa je dovolj klepetanja,« je zarobantil krojač Murko. »Rajat pojdemo, rajat! Škoda za čas in priložnost.«

Zopet so zabrenkale citre, klarinet je zapiskal in bas je zabrundal; v divjem plesu so se sukali pari, da se je kar kadilo.

V širokem kotlu leži Kapla, precej visoko nad njo pa Šmarje. Med kapelskim trgom in šmarskimi travniki se dviga strma, gotovo svojih sto klafter visoka peč, poraščena z grmovjem, ki se proti vrhu navpično vzpenja; to so Šmarske peč. Vozna pot se jih mora na daleč ogniti; zato je po tej več ko eno uro iz Kaple do Šmarja. Kdor pa si upa po nevarni stezi čez peč, pride pol preje.

Po tej stezi je nekaj kratki šla tudi Veronika, šmarskega mežnarja nečakinja, ki je bila prav ko-rajžno dekle. Vsak teden je morala tri ali štirikrat dol v Kaplo, da je učila dekleta šivati in vesti. Kapelski dekan Jurij je namreč iz svojega plačeval šolo in je hotel, da se dekleta naučijo tudi šivati. Ker je bila Veronika na glasu, da te reči razume, jo je dekan naprosil za učiteljico. Veronika se je rada prišla in je »zdaj že leto dni dekleta tako lepo učila,

da so bili vsi zadovoljni. Dekleta so jo imele rade in so jo še po pouku zadrževale, da jim je kaj pripove-dovala ali pa jim pomagala pri šolskih nalogah. Potem jo je še v tej ali oni hiši čakala kaka obleka, da jo je bilo treba popraviti ali kaj pošivati. Kaj čuda, da jo je imelo vse rado in tem rajši, ker ni bila samo spretna in marljiva delavka, ampak tudi prijazna, s svojim vedenjem pa in svojo odločnostjo vzgled za dekleta.

S svojo korajžo in odločnostjo se je kaj rada tudi postavila. Zato si ni dala dopovedati, če se ji je mudilo domov, da jo je udrla kar po kozji stezi čez Šmarske peč. Ko pa je šmarski mežnar, njen ujec, za to predrznost zvedel in ji je strogo prepovedal, da bi hodila po nevarni poti, se je vdala in je hodila odslej zmerom okoli po daljši.

V tej drugi reči, ki ji jo je mežnar še zabičeval, pa ga ni tako poslušala. Mežnar ji je namreč na-ročal, naj nikar ne ostaja tako dolgo spodaj v Kapli, temveč naj odhaja že pred mrakom, da je ne bo grede že noč lovila; kajti za dekleta je nevarno, da gre sama ponoči gor v Šmarje. Ali za te ujševne opomine se je premalo menila. Vedno zopet je obsedela v Kapli, in ni bilo redko, da se je podala proti domu šele, ko se je že zmračilo. Najrajši se ji je to pri-petilo jeseni ali pozimi, ko je kratek dan.

Bilo je prvi teden v oktobru. Veronika je svojo šolo opravila, potem pa je morala še na tri kraje, ker so jo zaradi šivanja klicali. Nazadnje je šla še

— Möderl: O Haupt voll Blut und Wunden, fünf Fastenbetrachtungen, broš. Din 12.--. — Restle: Die Sünde, Fastenpredigten, broš. Din 21.--. — Gmalch: Der Unsichtbare, Fastenpredigten über den lebendigen Gott, broš. 22.--. — Storr: Rettende Liebe, sechs Fastenpredigten und eine Karfreitagspredigt über das göttliche Herz Jesu, broš. Din 20.--. — Vom Leiden Christi und der Eucharistie, Stoffsammlung für Fastenpredigten, broš. Din 33.--. — P. Clemens Gorzalka: Christ König der Gekreuzigte, sieben Fastenpredigten, broš. Din 19.--. — Storr: Erlösung, sechs Fastenpredigten und eine Karfreitagspredigt, broš. 23.--. — Lechner: Wer ist Christus?, 6 Fastenpredigten, broš. Din 10.--.

Obžalovanja vredni slučaji.

Odvržena novorojenčka so našli v Špesovem selu na Pobrežju pri Mariboru in so orožniki že tudi izsledili in ovadili sodišču nečloveško mater.

Aretacija goljufa. Zandarmerija v Pobrežju pri Mariboru je vtaknila pod ključ konjskega gonjača Jožefa Eferl iz Pobrežja. Zaprti je ogoljufal v okolici Maribora več oseb za manjše ter večje zneske. Imel je pri sebi razne dokumente. Izdajal se je za občinskega tajnika, veleposestnika, mesarja iz Krškega itd.

Več vlomov ob severni meji pri Zgor. Omureku. Iz Lokavca nam poročajo: Toliko vlomov kakor v zadnjem času ni bilo v Lokavcu in po okolici, kar pomnijo najstarejši ljudje. Pri Pošu so ukradli 4 koše čebel, nad 70 kg pšenične moke in 15 kur. Pri Golobu je zmanjkalo 1 koš čebel in vse svinjsko meso izpod podstrešja, čeravno je hiša precej visoka. Viničarju Schneiderju so odnesli tatovi meso od cele svinje. Pri Trilerju je romal z uzmoviči koš čebel in 130 kg fižola. Pri Perku je bilo pokradeno na podstrešju shranjeno meso in nekaj obleke. Pri Eberhartu so se spravili nočni tatovi nad hlapčevo imovino. Sunili so mu že bili obutev in obleko. Ko so hoteli zginiti še z uro, katero je imel pod glavo, se je prebudil in tatovi so zbežali. Orožniki so pridno na delu, a so še bila doslej vsa poizvedovanja in preiskave zaman.

Velike zaplembe tihotapskega blaga. V St. Ilju v Slov. goricah je bil zasačen tihotapec, kateremu so odvzeli 20 zavojev igralnih kart in 18.000 komadov vžigalnih kamenčkov. V Ciringu ob severni meji sta pobegnili pred graničarji dva švercarja. Eden je odvrget zavoj, v katerem je bilo 140 zavojev igralnih kart, 214 vžigalnikov in 13.000 kamenčkov. V nahrbtniku drugega švercarja je bilo 11 kg saharina in 23 zavojev igralnih kart. V Mariboru so zaplenili financarji v kleti neke krčme na Aleksandrovi cesti 61 paketov igralnih kart.

Vlomilec, ki se je sam javil. Pri mariborski policiji se je javil te dni 41 letni pomožni delavec Avguštin Fras iz Adrijancev v Slov. goricah. Izpovedal je, da je zagrešil v zadnjem času celo vrsto vlomov po Slov. goricah samo radi tega, da bi prišel sedaj v kaznilnico, katero je zapustil na podlagi pomiloščenja 15. januarja.

Zaboden v prsa. V gostilni v Košakih pri Mariboru je napadel Franc Klobasa od Sv. Benedikta v Slov. goricah 25 letnega hlapca Štefana Kosa, ki je uslužben pri trgovcu Perku v Počehovi. Perko je dobil zabodljaj v prsa, da ima ranjena pljuča. Klobaso so orožniki zaprli.

Nezvestoba in zapravljivost žene vzrok krvavega zločina. Marko Mohorko, 37 letni delavec je bival kot najemnik v Turnišču pri Ptujju v graščinskem poslopju s svojo dve leti mlajšo ženo. Mož in žena se nista razumela in predvsem radi ženine nezvestobe in potratnosti. Mož je priden delavec, je bil skoraj vedno zunaj na delu, da bi nekaj prihranil za hujše čase. Prištedil si je že 1000 Din. Ta prihranek mu je žena izmaknila ter zapravila z drugimi. Potepala se je celo po Mariboru, odkoder se je vrnila domov 10. februarja. Samo-obešbi je razumljivo, da ji mož ni rekel hvala lepa, da si zalumpala moj s težkim delom pristradan denar. Po vrnitvi nezveste žene je prišlo med zakoncema do prepira, v katerem se je mož tako razljutil, da je zagrabil kuhinjski nož in je z

njim smrtno zabodel ženo. Po zločinu je odhitel k orožnikom in povedal, kaj je zagrešil v jezi. Truplo zaklane so spravili v mrtvašnico na Hajdino, kjer je bilo sodno razteleseno. Vsi, ki so poznali Mohorkova, trdijo, da je bila krivda nesporečna in vse obsodbe vrednega krvavega dejanja na strani žene.

Smrtno maščevanje pregnanega vlomilca. Ferdinand Šmigoc, 35letni viničar iz Rotmancev v Slovenskih goricah, je vlomil na starega leta dan v vinsko klet 70 letnega Ivana Gorjanca, posestnika v Rotmancih, ki spadajo pod Polenšak pri Ptujju. Starec in njegova žena sta vlomilca pregnala in ga tudi spoznala. Šmigoc se je bal kot predkaznovan ovadbe in je iskal prilike, da bi se pobotal z Gorjancem. Na pustni večer je prišel h Gorjancu, a je našel njegovo hišo zaprto. Z njim je bila tudi njegova žena in sta oba trkala na okna. Gospodar se je slednjič oglašil, vendar ni odprl iz strahu. Slednjič je Šmigoc s kolom vdrl vrata, se sprl z Gorjancem in ga je začel pretepati. Gorjančeva žena je še pravočasno odhitela k sinu Antonu po pomoč. Stari Gorjanc je zbežal iz hiše na dvorišče, kjer ga je Šmigoc dohitel in ga je lopnil s topim predmetom po glavi, da se je starec zgrudil, nakar je surovina zbežal. Očetu na pomoč pribrezeli sin je prenesel do nezavesti pobitega očeta v hišo in ga je pozneje prepeljal v ptujsko bolnico, kjer mu ni bilo več pomoči. Po prepeljavi iz bolnice na dom je stari umrl. Šmigoca so zaprli in je priznal zločin. Gorjančevo truplo je bilo v mrtvašnici na Polenškaku sodno razteleseno.

Podivjanost vzrok uboja. Od Sv. Jurja v Slov. goricah poročajo, da je prišlo tamkaj do uboja, katerega je povzročila z alkoholom podkurjena podivjanost. Na pustni večer se je vračal iz krčme proti domu v družbi fantov 21 letni posestnikov sin Avguštin Šauperl iz Žitenc. Med potjo so naleteli na Ignaca Šumandla, bivšega 35 letnega posestnika v Žitencah. Brez vsacega povoda se je pognal Šumandl za

na konec trga k Brezniku, kjer je bila njena učenka hudo bolna; pri tej je ostala celo uro. Tako je bilo že čisto temno, ko se je spravila na pot. Oče Breznik se je ponudil, da bi jo spremil vsaj do šmarskih travnikov, toda Veronika tega ni marala. Strahov se ne boji, je dejala, ljudi pa zdaj itak ni več in pot tudi pozna; sredi hriba pa ji bo še mesec prisvetil nasproti.

Hitro je stopila in prav kmalu je zavila v šmarski graben. Noč je bila jasna, topla; čez vrhove je pihal jug. Iznenada se ji je zazdelo, da nekdo za njo prihaja. Obstala je in prisluhnila, pa ni čula nič več. Še hitreje je stopila in prišla na jaso, ko je bila kapelska ura osem. Zopet je začula neki šum, in sicer pred seboj, pa le na kratko... Ne, nikoli je ni bilo strah; tudi zdaj je ni... Bil je morda kak zajec...

Bolj in bolj se je jasnilo. Prav tedaj, ko je prišla Veronika okoli šmarskih peči in na planoto, je posijal mesec. Položje je zavila pot čez trate, obdane s sencami črnih smrek. Tam tik nad šmarskimi pečmi in nad navpično steno je štrlel visok mecesen, ki se mu je ena korenika krivila široko ven čez rob prepada.

Zopet je začula Veronika neki šum in obstala. V tem je stopil izza smrečja velik možki in dejal prilizjeno:

»Dober večer, lepa deklica!«

Prestrašeno je stopila korak nazaj, potem pa pogumno vprašala:

»Kdo ste? Kaj hočete?«

»Hohoho,« se je možki zasmel, »kaj se bova vikala, ko pa si nisva v hudem? Saj menda poznaš grofovega jagra, Veronika, ko si me spodaj pri sodniku tako prijazno gledala.«

Ker ji drugega kaj ni ostalo in si je povrh še morala dejati, da bo zlepa laže opravila ko zgrda, je rekla na videz pomirjeno:

»Prestrašil si me, ker si tako naglo stopil pred me. Odkod pa prihajaš?«

»Z Velike planine,« je odvrnil; »že dolgo te čakam.«

»Čakaš? Zakaj pa?«

»Rad bi s teboj poklepetal. Najlepša si, kar jih je na svetu. Sedi, no, sedi malo sem k meni, da se kaj pogovoriva!«

»Ne utegnem. Domov moram. Sem se že preveč zamudila. Ujec bo hud.«

Hotela se je mimo njega zmuzniti, pa ji je stopil na pot in dejal prilizjeno:

»Veronika, pametna bodi! Jaz te imam stokrat rajši kakor tvoj ujec. Saj je vseeno, ali prideš kako urico prej ali pozneje domov.«

»Ne — ne... Naj me, bodi tako dober!« je prosila in glas se ji je tresel. »V hudo zadrego me spraviš.«

večjo naglico 100 km. Danes znaša pri avtomobilih brzina že 480 km.

—
Rekord za zrakoplove ima Nemčija s 120 km na uro. Brzina aeroplanov je odvisna od teže aparatov. Svetovni letalski rekord se ima vedno italijanski letalec Aghello z vodnim letalom, s katerim je dosegel 709 kilometrov na uro. Poprečna največja brzina za lovska letala v višini 4000 m se giblje med 450 do 550 km na uro. Najhitrejša potniška letala dosežejo 3000 m visoko 300 do 330 km. Isti letalski aparati pa bi dosegli, ako bi že bil svet tehnično tako daleč, da bi se dalo letati v višini 13 do 14.000 m, brzino 650 km na uro, ne da bi bilo treba ojačiti motorje.

(Dalje sledi.)